

**PARAULES DITES
EN L'ACTE ACADÈMIC DE GRADUACIÓ
DE LA PROMOCIÓ DEL 2009**

**per
Josep Joan Moreso,
rector de la Universitat Pompeu Fabra**

Benvolguts graduats, benvolgudes graduades,

El doctor Woody Allen, membre del claustre de doctors de la Universitat Pompeu Fabra des de la seva investidura com a doctor honoris causa l'any 2007, va fer la paròdia més divertida que conec sobre els discursos de graduació, en un text que duu per títol *My speech to the graduates*. Us en llegiré només l'inici i el final, que permeten fer-se'n una idea:

Més que en cap altre període de la història, la humanitat es troba en una cruïlla. Un camí condueix a la desesperació i a la més absoluta desesperança. L'altre a l'extinció total. Maldem per tenir la saviesa per fer la tria adequada.

I acaba així:

Som una gent sense objectius clars. Mai no ens hem sentit inclinats a estimar. No tenim ni líders ni programes coherents. No tenim centre espiritual. [...] Resumint, és clar que el futur ens subministra grans oportunitats. També hi ha trampes. La gràcia està a evitar les trampes, aprofitar les oportunitats i tornar a casa abans de les sis de la tarda.

Té gràcia; però no em vull deixar dur pel sarcasme, matisat d'ironia, de Woody Allen. Sou la setzena promoció de graduats de la Universitat, l'any en què la Universitat fa vint anys. I vull felicitar-vos-en i que celebrem tots plegats aquest vintè aniversari.

El primer curs de la Universitat, el 1990-1991, va començar amb un cartell d'Antoni Tàpies, del qual hem heretat el color vermell que sempre acompanya la Universitat, a les carpetes i a les corbates, i a les beques que avui us distingeixen com a graduats. Els traços de Tàpies tenen també la força de la convicció que ha permès a la Universitat mantenir l'impuls inicial vint anys després.

En el segon curs Antoni Clavé ens recorda que al vermell de la sang i de la terra roja li cal el blau del cel que dibuixa el nostre horitzó, que ens empeny sempre cap endavant.

Està bé fer-se forts amb Eduardo Chillida, i això va ocórrer en el curs tercer: quan veiem aquestes franges negres de Chillida tots veiem les seves escultures, la solidesa dels metalls nobles, la garantia que estan construïdes de manera indestructible.

En el quart curs es graduaven els primers dels nostres estudiants i, per tant, Antonio Saura podia permetre's d'expressar amb fúria i patiment la nostra manera de sortir de la closca.

En el curs 1994-1995 Miquel Barceló ens va tornar a submergir en la terra i en els seus fruits, amb un cartell que prefigura els pans i els peixos de la capella de la catedral de Palma, un cartell que és una cerimònia de la reconciliació.

En el sisè curs Eduardo Arroyo ens va dibuixar el mestre Fabra fent convergir el vermell i el blau del principi, mostrant l'equilibri articulat i noucentista que Fabra va aconseguir per a la llengua i que procura la Universitat en totes les seves dimensions.

I en el curs 1996-1997 vam transitar de l'ordre noucentista a la provocació postmoderna de Roy Lichtenstein, que ens fa més frescos i més presents en el món tal i com és ara.

Potser està bé que, en el vuitè curs, Emilio Vedova tornés al vermell de Tàpies i de la Universitat, aquest vermell que és amb nosaltres alfa i omega.

Hernández Pijoan va fer del novè curs una finestra oberta cap enfora, una invitació a sortir de nosaltres mateixos, perquè la universitat, com la vida mateixa, és un anar i venir de dintre de nosaltres mateixos cap enfora.

És clar que, per al desè aniversari, Luis Gordillo era una bona tria. El 10 és un nombre rodó per al sistema decimal, i Gordillo ens dibuixa una Universitat ja acabada quan compleix deu anys.

L'onzè curs estàvem entre el començament d'uns estudis d'enginyeria i a punt d'inaugurar-ne uns altres; potser per això Janis Kounellis dibuixa suaument, entre el negre i de nou el vermell, aquesta bombeta de llum elèctrica.

En el dotzè curs Albert Ràfols-Casamada ens fa tornar a l'exterior, a mirar l'horitzó, al blau del cel obert a totes les iniciatives i a tots els projectes.

I en el curs 2002-2003 Josep Guinovart rebla el clau i ens instal·la definitivament en aquest blau, amb el record del vermell, que és una festa per a la vista. De fet se'n van fer samarretes; jo encara en tinc una.

En el catorzè curs tornem cap endins de la mà de Susana Solano. Catorze són els versos d'un sonet, i el darrer és un dels més difícils. La pintora va saber resoldre aquest repte amb mestratge, i aquest cartell ens duu al mateix centre de nosaltres mateixos.

Soledad Sevilla ens manté, en el curs 2004-2005, en el centre de nosaltres mateixos, duent-nos del modernisme al noucentisme: ordenant la foscor.

En el curs setzè tornem –és un joc pendular– a sortir de nosaltres mateixos, com si fóssim ocells cap al cel més blau. Ens convoca l'alegria de Frederic Amat.

En el curs 2006-2007 Sergi Aguilar ens torna al vermell i cap al nostre interior, a l'estudi, a la solitud del coneixement adquirit amb esforç.

Perejaume, en el curs divuitè, va mostrar que una bona manera d'assolir la majoria d'edat consistia a trobar les espurnes de la llum, les espurnes del coneixement, al bell mig de la foscor. El cartell em fa pensar en uns

versos –de fa gairebé mil anys– d’un poeta àrab de la meva ciutat, Abu Bakr Al-Turtusí, que diuen així: ‘Sense parar recórrec el cel amb els meus ulls/per si de cas puc veure l’estel que mires tu’.

En el curs 2008-2009, el curs en què vosaltres us vau graduar, Carmen Calvo ens indueix a celebrar la vostra joia sota l’arbre del coneixement, amb l’alegria que avui senten les vostres famílies i sentiu vosaltres.

La branca d’olivera de Joan Pere Viladecans, que simbolitza la mà estesa a la pau i a la justícia, ve trenada i, de fet, surt, del llibre del coneixement, i fa del curs 2009-2010, el curs del vintè aniversari, el curs de la unió entre la saviesa i la justícia, l’ideal al qual la nostra universitat aspira.

Hem trenat la nostra petita història amb vint maons que representen, com acostuma a succeir en la vida humana, els nostres anhels i les nostres frustracions, els nostres ideals i els nostres obstacles, el replegament interior i l’obertura ambiciosa cap al futur. Som tot això, sou tot això. Aquests cartells són només retalls de la vida de tots nosaltres, de la vida de tots vosaltres. Torneu a la Universitat Pompeu Fabra quan vulgueu viatjar cap al centre de vosaltres mateixos, quan vulgueu recuperar les forces per mirar endavant. Aquesta casa és, per sempre, casa vostra, si és que hi ha cases d’algú.

Moltes gràcies